

Шерстюк Г. М.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного права і процесу
факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності
Національної поліції України
Одеського державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0000-0001-9562-3531

ОКРЕМІ СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ ЗАХОДІВ

Анотація. У статті розглянуто адміністративно-правові засади забезпечення громадського порядку під час проведення масових заходів в Україні крізь призму системи окремих суб'єктів та організаційно-правових механізмів їх взаємодії, що дозволяє простежити логіку формування і реалізації безпекових рішень на різних рівнях публічної влади та за участю інститутів громадянського суспільства, оскільки масові заходи характеризуються підвищеною ризиковістю для публічної безпеки у зв'язку з концентрацією людей у публічному просторі, складністю прогнозування поведінки натовпу та наявністю зовнішніх чинників, що актуалізує необхідність поєднання превентивних і примусових інструментів, завчасного планування, постійного моніторингу обстановки й оперативного реагування на інциденти. При цьому нами зроблено акцент на тому, що ефективність охорони громадського порядку має бути узгоджена з конституційними гарантіями свободи мирних зібрань і вимогами законності та пропорційності втручання, а управлінські рішення у сфері безпеки повинні спиратися на процедурну визначеність, прозорі алгоритми координації та передбачуваність дій уповноважених суб'єктів.

Саме такий підхід зробив можливим охарактеризувати систему суб'єктів забезпечення громадського порядку під час масових заходів за певними рівнями, зокрема політико-стратегічним, секторальним, операційним, юрисдикційним, територіальним і громадським, що має принципове значення для визначення меж участі кожного окремого суб'єкта з урахуванням загального рівня безпеки, який формується не лише обсягом залучених сил, а й якістю підготовки місця проведення, змістом і дотриманням внутрішніх правил, належністю пропускних процедур, ефективністю інформаційного забезпечення та рівнем організаційної дисципліни, а також з урахуванням додаткових ризиків масових подій, пов'язаних із інфраструктурними вимогами та підвищеною динамікою поведінки окремих груп людей, що об'єктивно потребує більш деталізованої координації та уніфікованих стандартів дій.

Отже, за результатами дослідження визначено, що результативність охорони громадського порядку під час масових заходів визначається не кількістю задіяних інституцій, а узгодженістю управлінських і правоохоронних дій, чітким розмежуванням повноважень і відповідальності, належною комунікацією з організаторами та учасниками, процедурною визначеністю прийняття рішень і контролем законності застосовуваних превентивних та деексплоатаційних заходів.

Ключові слова: масові заходи, громадський порядок, публічна безпека, публічне адміністрування, суб'єкти забезпечення громадського порядку, компетенція суб'єктів забезпечення публічного порядку і безпеки, координація, міжвідомча взаємодія, превентивні заходи, управління ризиками.

Sherstiuk H. M. Separate subjects of ensuring public order during mass events

Abstract. The article examines the administrative and legal basis for ensuring public order during mass events in Ukraine through the prism of a system of separate entities and organizational and legal mechanisms for their interaction, which allows tracing the logic of the formation and implementation of security decisions at various levels of public authority and with the participation of civil society institutions, since mass events are characterized by increased risks to public safety due to the concentration of people in public spaces, the complexity of predicting crowd behavior, and the presence of external factors, which highlights the need to

combine preventive and coercive tools, advance planning, constant monitoring of the situation, and rapid response to incidents. At the same time, we emphasize that the effectiveness of public order protection must be consistent with constitutional guarantees of freedom of peaceful assembly and the requirements of legality and proportionality of intervention, and that management decisions in the field of security must be based on procedural certainty, transparent coordination algorithms, and the predictability of the actions of authorized entities.

It is this approach that has made it possible to characterize the system of public order enforcement entities during mass events according to specific levels, in particular political-strategic, sectoral, operational, jurisdictional, territorial, and public, which is of fundamental importance for determining the limits of participation of each individual entity, taking into account the overall level of security, which is formed not only by the volume of forces involved, but also by the quality of preparation of the venue, the content and observance of internal rules, the appropriateness of admission procedures, the effectiveness of information support and the level of organizational discipline, as well as taking into account the additional risks of mass events associated with infrastructure requirements and the increased dynamics of the behavior of certain groups of people, which objectively requires more detailed coordination and unified standards of action.

Thus, the results of the study show that the effectiveness of public order protection during mass events is determined not by the number of institutions involved, but by the coordination of management and law enforcement actions, a clear division of powers and responsibilities, proper communication with organizers and participants, procedural certainty in decision-making, and control over the legality of preventive and de-escalation measures applied.

Key words: *mass events, public order, public safety, public administration, public order enforcement agencies, competence of public order and safety enforcement agencies, coordination, interagency cooperation, preventive measures, risk management.*

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена тим, що масові заходи станом на сьогоднішній день залишаються однією з найризикованіших для публічної безпеки сфер суспільного життя, оскільки концентрація людей на обмеженій території підвищує ймовірність правопорушень, конфліктів, паніки, техногенних інцидентів і провокацій. Однак, навіть за таких умов держава має одночасно гарантувати реалізацію конституційних прав і забезпечити належний рівень охорони публічного порядку та безпеки, що вимагає визначення науково обґрунтованих підходів до організації відповідної діяльності. Додатково значення теми підсилює складність і багатосуб'єктність механізму забезпечення порядку під час масових заходів, оскільки на практиці досі зберігаються проблеми схожості повноважень органів публічного адміністрування, недостатньої узгодженості процедур взаємодії, що вимагає визначити чіткі критерії планування, координації та відповідальності суб'єктів.

Таким чином, наше дослідження є актуальним як у теоретичному, так і в прикладному вимірах, що має сприяти підвищенню якості публічного адміністрування у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів.

Мета дослідження полягає у науково обґрунтованому визначенні та комплексному аналізі системи суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів, уточненні їх адміністративно-правового статусу, повноважень і механізмів взаємодії, а також у розробленні пропозицій щодо удосконалення організаційно-правових засад координації їх діяльності з урахуванням чинного законодавства України та потреб правозастосовної практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці адміністративної діяльності органів публічної влади та правоохоронних інституцій у сфері забезпечення публічної безпеки та охорони громадського порядку приділяли увагу науковці різних галузей знань, а в межах юридичної науки сформовано ґрунтовне теоретико-методологічне підґрунтя для аналізу механізмів охорони правопорядку та системи суб'єктів його забезпечення. Зокрема, адміністративно-правові засади відповідної діяльності висвітлювалися у працях А. М. Бандурки, О. І. Безпалової, В. Я. Настюка, В. І. Олефіра, В. В. Сокурєнка, Н. М. Тищенко, В. Г. Фатхутдінова, А. М. Школика та інших; при цьому питання ролі і місця державних органів, а також громадських організацій у сфері охорони громадського порядку та безпеки

громадян досліджували В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, В. Л. Грохольський, Є. В. Додін, Р. А. Калюжний, В. М. Кампо, С. В. Ківалов, Л. В. Коваль, А. Т. Комзюк, В. В. Копейчиков, М. Н. Курка, В. Л. Наумов, А. В. Омельченко, В. Ф. Опришко, І. В. Опришко, І. М. Пахомова, А. М. Подоляка, А. О. Селіванов, В. М. Селіванов, В. В. Цветков, Ю. С. Шемшученко та ін. Разом із тим, незважаючи на значний масив загальнотеоретичних і галузевих напрацювань, специфіка діяльності саме окремих суб'єктів забезпечення громадського порядку під час проведення масових заходів опрацьована недостатньо, що вимагає необхідність подальшого наукового аналізу з урахуванням сучасних безпекових викликів, зростання інтенсивності масових подій, розвитку демократичних процедур, що об'єктивно вимагає вдосконалення організаційно-правових механізмів залучення й взаємодії відповідних суб'єктів у публічному просторі.

Виклад основного матеріалу. Громадська безпека як конкретизований прояв публічної безпеки матеріалізується у сфері взаємодії людей у публічних місцях, тобто там, де ризики порушення громадського порядку та виникнення небезпек є найбільш очевидними. Саме тому забезпечення громадського порядку під час проведення масових заходів об'єктивно потребує скоординованої діяльності окремих суб'єктів, уповноважених застосовувати як превентивні, так і примусові заходи, спрямовані на нейтралізацію потенційних або реальних загроз публічним інтересам. [1]

Масові заходи станом на сьогоднішній день залишаються однією з найбільш ризикогенних сфер суспільного життя, оскільки концентрація людей на обмеженій території підвищує ймовірність правопорушень, конфліктів, панічних проявів, техногенних інцидентів і провокацій, що потребує завчасного планування, постійного моніторингу обстановки та оперативного реагування. У цьому контексті діяльність уповноважених суб'єктів у сфері громадської або публічної безпеки і порядку охоплює широкий комплекс завдань з виявлення та мінімізації ризиків, організації превентивної діяльності та комунікації з учас-

никами таких заходів, підтримання належного режиму правопорядку, припинення правопорушень та забезпечення умов, за яких фізичні особи, соціальні інститути, матеріальні і нематеріальні цінності залишаються захищеними від можливих посягань. Отже, розкриття змісту та ролі окремих суб'єктів забезпечення громадського порядку під час масових заходів є необхідним для обґрунтування ефективної моделі їх взаємодії, розмежування компетенції та визначення оптимального співвідношення превентивних і примусових заходів у сучасних умовах. [2]

Для цього нам насамперед потрібно розкрити зміст категорії «масові заходи», оскільки тривалий час у вітчизняному правовому полі не існувало чіткого офіційного визначення, яке б дало змогу виокремити характерні ознаки цього явища та відмежувати його від інших форм концентрації людей у публічному просторі, наприклад черг, спонтанного скупчення глядачів перед заходом тощо. У працях дослідників відповідні підходи здебільшого зводилися до опису окремих різновидів масових подій, насамперед громадсько-політичних, внаслідок чого уніфікованого наукового визначення так і не сформувалося.

З огляду на це, для цілей дослідження окремих суб'єктів забезпечення громадського порядку під час проведення масових заходів доцільно застосовувати робоче розуміння, яке враховує не лише кількісний склад учасників, а й якісні параметри, що безпосередньо зумовлюють потребу в охороні порядку. [3] Зокрема, масовий захід доцільно характеризувати через проведення у публічному просторі, наявність організатора або центру координації, спільну мету учасників, визначені межі в часі та місці, а також потенційний вплив на стан публічної безпеки і порядку, що об'єктивно потребує завчасного планування, координації та залучення відповідних сил і засобів. Саме сукупність зазначених критеріїв, на наш погляд, дає змогу обґрунтовано співвіднести зміст поняття «масові заходи» з компетенцією та функціональною роллю окремих суб'єктів забезпечення громадського порядку під час їх підготовки та проведення. Це зумовлено тим, що відповідні критерії окреслюють не лише кількісні

параметри участі, а й якісні характеристики події, які визначають необхідність залучення уповноважених суб'єктів, здатних реалізувати управлінські, координаційні, превентивні та правоохоронні заходи у межах державної політики у сфері громадської безпеки та правопорядку під час масових зібрань.[4]

На нашу думку, суб'єкти забезпечення громадського порядку під час проведення масових заходів є скоординованою системою органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських формувань і окремих громадян, які в межах визначених повноважень та на підставі закону виконують завдання з планування і підготовки заходу, забезпечення готовності місця його проведення та прилеглої території, організації взаємодії сил і засобів, здійснення превентивних і охоронних заходів, реагування на правопорушення та інші загрози, а також надання за потреби охоронних послуг з метою гарантування громадського порядку, публічної безпеки та безперешкодної реалізації прав учасників і громадян під час таких заходів.

У контексті забезпечення громадської безпеки і порядку під час масових заходів доцільно розглядати суб'єктів як ієрархічно та функціонально взаємопов'язану систему органів публічної влади, правоохоронних формувань і недержавних учасників, компетенція яких визначається Конституцією та законами України, а також підзаконними актами.

Так, на політико-стратегічному рівні забезпечення громадської безпеки і порядку під час масових заходів здійснюють суб'єкти загальної компетенції, до яких належать Президент України як глава держави та гарант додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, що визначає загальні орієнтири державної політики у відповідній сфері й забезпечує конституційні засади функціонування системи публічної безпеки, Верховна Рада України, яка, реалізуючи законодавчу функцію, формує нормативні засади внутрішньої політики та встановлює правові рамки охорони публічного порядку шляхом прийняття законів, а також Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі виконавчої влади, що організовує реалізацію державної політики, вживає заходів щодо забезпечення

прав і свобод людини і громадянина та координує діяльність органів виконавчої влади, безпосередньо залучених до охорони публічного порядку і безпеки під час проведення масових заходів.[5]

На секторальному або управлінсько-координаційному рівні центральне місце посідає Міністерство внутрішніх справ України, оскільки воно є головним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики, зокрема у сферах охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку та надання поліцейських послуг, а також у суміжних напрямках, що мають безпосередній вплив на безпеку масових подій.[6] У контексті забезпечення громадського порядку під час масових заходів роль МВС проявляється насамперед у тому, що саме на цьому рівні забезпечуються єдність державної політики та управлінська узгодженість дій суб'єктів, які безпосередньо залучаються до охорони порядку через формування загальних підходів до планування і координації, визначення організаційних стандартів взаємодії, інформаційного обміну та реагування на інциденти, забезпечення міжвідомчої комунікації у безпековому секторі, включно з питаннями екстреного реагування тощо. З огляду на те, що ключовими виконавцями завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку у тому числі під час проведення масових заходів виступають не лише структурні підрозділи Національної поліції України, а й відповідні сили та засоби Національної гвардії України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій і Державної прикордонної служби України, секторальна управлінсько-координаційна роль Міністерства внутрішніх справ України об'єктивно формує необхідні організаційно-правові передумови для узгодженого планування та застосування комплексу превентивних і примусових інструментів, забезпечуючи єдність управлінських рішень, належний розподіл компетенції та мінімізацію ризиків фрагментації управління й дублювання функцій між залученими суб'єктами.[7]

Наступний операційний рівень, на нашу думку, охоплює суб'єктів, які безпосередньо діють у місці проведення масового заходу

та забезпечують належний режим громадського порядку і публічної безпеки шляхом поєднання превентивних, охоронних і реактивних заходів, дотримуючись конституційних гарантій свободи мирних зібрань і принципу пропорційності втручання. Ключовим виконавцем поліцейських завдань у цій площині є Національна поліція України, оскільки її законодавчо визначене призначення охоплює надання поліцейських послуг, зокрема у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, що формує базову правову підставу для організації охорони порядку під час масових заходів шляхом патрулювання, профілактики правопорушень, комунікації з організаторами та учасниками, припинення протиправної поведінки, документування правопорушень тощо. Водночас Національна гвардія України, будучи військовим формуванням із правоохоронними функціями, виконує визначені законом завдання із охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також захисту життя, прав і свобод громадян, що обґрунтовує її залучення до підтримання безпеки під час заходів з масовою участю у взаємодії з Національною поліцією та іншими силами сектору безпеки залежно від масштабів події, рівня ризиків і потреби концентрації сил та засобів.[8] Важливо, що саме МВС у межах секторальної координації визначає організаційні підходи та порядок несення служби, що забезпечує узгодженість управлінських рішень і стандартизацію дій залучених підрозділів під час масових заходів.

Також, на нашу думку істотне, хоча й опосередковане щодо забезпечення порядку, місце в системі суб'єктів охорони громадського порядку під час масових заходів посідають судові органи, адже правосуддя в Україні здійснюється виключно судами, а їх юрисдикція поширюється на будь-який юридичний спір і кримінальне провадження. Саме суди забезпечують юрисдикційний елемент механізму публічної безпеки, розглядаючи кримінальні провадження та справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з посяганнями на публічний порядок і безпеку під час масових зібрань, гарантуючи право на судовий захист і можливість оскарження

рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, у тому числі у зв'язку із застосуванням превентивних або примусових заходів у публічному просторі. При цьому суди виконують основну гарантійну функцію у сфері мирних зібрань, оскільки обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися лише судом і тільки з підстав та в порядку, визначених законом, що має принципове значення для балансу між охороною громадського порядку та реалізацією прав і свобод учасників масових заходів. Окремо слід підкреслити, що адміністративне судочинство забезпечує процесуальний механізм контролю за законністю публічного адміністрування у цій сфері, зокрема шляхом перевірки правомірності управлінських рішень і дій суб'єктів владних повноважень.[9]

Наступним п'ятим територіальним рівнем системи суб'єктів забезпечення громадського порядку під час масових заходів можна визначити місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, які забезпечують організаційно-управлінську основу безпечного проведення подій на відповідній території, оскільки саме на них конституційно покладено обов'язок забезпечувати законність і правопорядок та додержання прав і свобод громадян, а спеціальні законодавчі норми конкретизують, що місцева державна адміністрація в межах своєї компетенції організовує заходи з охорони громадської безпеки і порядку та протидії злочинності, а також здійснює дії, пов'язані з підтриманням громадської безпеки і порядку у випадках надзвичайних подій і, що важливо, уповноважена особа повинна погоджувати проект плану проведення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю силових формувань з метою недопущення надзвичайних ситуацій. У свою чергу, виконавчі органи сільських, селищних і міських рад у блоці делегованих повноважень мають інструменти реагування на ризики для правопорядку та безпеки, зокрема щодо вжиття необхідних заходів у разі надзвичайних ситуацій для забезпечення державної й громадської безпеки і порядку та захисту життя і здоров'я людей, а їх ресурсна

роль у контексті масових заходів підсилюється компетенцією у сфері цивільного захисту, що прямо впливає з повноважень місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування у цій сфері.[10] Отже, ми можемо визначити, що саме на територіальному рівні зосереджується узгодження дій із територіальними підрозділами поліції включно з інституційною взаємодією з органами місцевого самоврядування, прийняття локальних організаційно-розпорядчих рішень щодо маршрутів підходів або під'їздів, тимчасового обмеження руху, використання комунальної інфраструктури, інформаційного інформування населення, а також забезпечення матеріально-технічних передумов превенції, без яких діяльність суб'єктів охорони порядку під час масових заходів об'єктивно втрачає ефективність.

Крім того, на нашу думку, істотне значення в системі суб'єктів забезпечення громадського порядку під час масових заходів має недержавний, тобто громадський, сегмент, який представлений громадськими формуваннями з охорони громадського порядку і державного кордону, а також громадянами та громадськими об'єднаннями. Правову основу їх участі становить спеціальний Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону»[11], який закріплює можливість залучення громадян до охоронної діяльності у взаємодії з уповноваженими органами та визначає організаційні форми такого сприяння. В умовах масових заходів це проявляється, зокрема, у превентивній присутності, допомозі в інформуванні населення, підтриманні громадської дисципліни, повідомленні про ризики та правопорушення, участі в окремих спільних заходах із запобігання порушенням порядку виключно в межах компетенції та способами, що не підміняють державні владні повноваження і не порушують прав людини. Водночас залучення громадськості має узгоджуватися з конституційними гарантіями свободи мирних зібрань, а саме громадяни мають право збиратися мирно, а обмеження цього права допускається лише судом і лише з підстав, визначених законом, що зобов'язує організувати охорону порядку так, аби одночасно

гарантувати реалізацію прав учасників та мінімізувати ризики для публічної безпеки. Таким чином, участь громадських формувань і громадян у забезпеченні порядку під час масових заходів доцільно розглядати як важливий допоміжний ресурс системи публічної безпеки, ефективність якого залежить від правової визначеності ролей, належної координації з уповноваженими органами та орієнтації на превенцію і комунікацію.

Також у системі суб'єктів забезпечення громадського порядку під час масових заходів доцільно виокремлювати групу інших учасників безпекового процесу, до якої належать організатори та учасники заходів, а також суб'єкти охоронної діяльності, що на професійній основі надають охоронні послуги в межах закону. Організатор масового заходу, хоча і не наділяється владними правоохоронними повноваженнями, фактично виступає первинним носієм організаційної відповідальності за належну підготовку події, за визначення формату і місця проведення масового заходу, забезпечення організаційно-технічних умов безпеки, комунікацію з уповноваженими органами та інформування учасників щодо правил поведінки і пропускних процедур тощо. В свою чергу, суб'єкти охоронної діяльності можуть залучатися для виконання окремих функцій охоронного характеру, однак їх діяльність має допоміжний характер і не може підміняти компетенцію державних органів у частині застосування заходів примусу, припинення правопорушень та реалізації поліцейських повноважень, що обумовлює необхідність чіткого розмежування ролей і процедур взаємодії між організатором, охороною та правоохоронними підрозділами. [12] Особливої специфіки цей сегмент набуває під час масових заходів спортивного характеру як різновиду масових подій, оскільки додаткові вимоги до безпеки зумовлюються, з одного боку, підвищеною ризикогенністю поведінки натовпу, а з іншого особливостями функціонування спортивної інфраструктури, що об'єктивно потребує завчасного планування та чіткої координації дій усіх залучених учасників, при цьому практика підтверджує, що результативність участі організаторів, професійної охорони та інших залучених осіб

визначається насамперед правовою визначеністю їх обов'язків, належним рівнем організаційної дисципліни та інтегрованістю їхніх дій у загальний механізм публічного адміністрування громадської безпеки.

Таким чином, забезпечення публічної безпеки і порядку під час масових заходів постає як результат узгодженої, комплементарної діяльності різнорівневих суб'єктів від нормотворення та урядової координації до безпосереднього превентивного й охоронного реагування правоохоронних органів, організаційної підтримки з боку місцевої влади та належної підготовки заходу його ініціаторами. Водночас особливого значення в системі окремих суб'єктів забезпечення громадського порядку набуває громадськість як партнер державних інституцій, адже, як слушно зазначає О. В. Крижановська, залучення громадян і громадських об'єднань до підтримання публічної безпеки та порядку є об'єктивно потрібним і для держави, і для громадянського суспільства, оскільки відповідає суспільному запиту на реальну участь громади у формуванні безпечного публічного середовища; у цьому контексті взаємодія поліції з громадськими формуваннями та іншими об'єднаннями громадян виступає не лише організаційним ресурсом, що підсилює спроможність уповноважених органів реалізовувати превентивні та охоронні функції, а й вагомим соціальним чинником довіри.[13] Отже, можна констатувати наявність широкого кола суб'єктів, яким законодавець і підзаконні акти делегують як спеціальні, так і частково тотожні повноваження у сфері забезпечення громадської безпеки і порядку під час масових заходів, причому це зумовлено комплексним характером загроз і потребою поєднання управлінсько-координаційних, превентивних, охоронних та юрисдикційних функцій на різних рівнях публічної влади за участю інститутів громадянського суспільства.

При цьому розширення кола суб'єктів і надання їм схожих повноважень не повинно означати дублювання діяльності, оскільки у правовій площині воно покликане забезпечувати цілісність і безперервність безпекових заходів і створювати підстави для практично узгодженої взаємодії державних інституцій із громадськістю на партнерських засадах, що відповідає сучасним підходам до гарантування безпеки в публічному просторі.

Висновки. Отже, за результатами нашого наукового дослідження ми можемо визначити, що забезпечення громадського порядку під час масових заходів доцільно розглядати як комплексний результат застосування методів публічного адміністрування, в межах яких поєднуються нормативно-правові регулятори, організаційно-управлінські рішення, інформаційно-комунікативні практики та контрольні механізми, а їх правомірність і змістовна спрямованість мають узгоджуватися з конституційними гарантіями свободи мирних зібрань і допустимістю обмежень лише у встановлених законом випадках. При цьому багатосуб'єктність охорони порядку, перехресність окремих повноважень і різні організаційні стандарти взаємодії самі по собі не є перевагою, якщо вони не підкріплені належною координацією, процедурною визначеністю та розподілом відповідальності на всіх етапах підготовки й проведення події.

Отже, результативність охорони громадського порядку під час масових заходів визначається не кількістю залучених суб'єктів, а узгодженістю застосовуваних методів і чіткістю компетенцій, якісною підготовкою та координацією, правовою визначеністю процедур, комунікацією з організаторами й учасниками, безперервним моніторингом ризиків та контролем законності заходів реагування для підтримки належного балансу між гарантуванням прав учасників і вимогами публічної безпеки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Тацій В. Я., Битяк Ю. П., Грошовий Ю. М. Основи конституційного ладу України : монографія. Харків : Право, 2008. 256 с.
2. Ульянов О.І., Ніколаєв О.Т., Бахчеван Є.Ф. Запровадження скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів. Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика № 1 (1) 2021. С. 123-131 URL: <https://policeyistika.dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/01/14.-ulyanov-nikola%D1%94v-bahchevan.pdf>

3. Березан В. М. Адміністративно-правове забезпечення охорони громадського порядку та громадської безпеки під час проведення масових заходів. Дисс....канд.юр.наук за спец. 12:00:07.Київ.2014 274 с. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0414U001631>
4. Йосипів Ю.Р., Туз Н.Д., Синенький В.М., Курляк М.Д. Забезпечення публічного порядку та безпеки під час мирних зібрань громадян (скандинавська модель): навч. Посібник. Львів, 2019. 96 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2740/1/scand%20model.pdf>
5. Struniawski J. Crowd Management During Mass Events. Zeszyty Naukowe SGSP, 2024. № 89 з. 27-38. URL: <https://zeszyty naukowe-sgsp.pl/article/01.3001.0054.3100/en>
6. Заросило В. В. Адміністративно-правове забезпечення проведення масових заходів в Україні. Дисс... канд.юр.наук за спец. 12:00:07. Київ. 2019.140 с. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0417U002097>
7. Сенчук І.Є. Адміністративно-правові засади охорони громадського порядку під час проведення в Україні фінальної частини Євро-2012 з футболу» Автореф. Дис.... канд. юрид. Наук з спец. 12:00:07. Харків. 2012. 22с. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/16788/1/Senchuk-2012.pdf>
8. Захарченко А.М., Бобкова А.Г. Організаційно-правові засади взаємодії органів Національної поліції з органами місцевого самоврядування щодо забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика. 2024. № 1(9) с. 21-27 DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2024-1-9-5>
9. Шерстюк Г. М. Захист цивільних прав фізичних осіб в адміністративному судочинстві України. Дисс....канд.юр.наук за спец. 12.00. 07. Київ, 2021. 375 с.
10. Корнієнко М.В. Управління силами та засобами органів внутрішніх справ при ускладненні оперативної обстановки в сфері охорони громадського порядку: Дис. ... канд. юрид. наук. За спец.12:00:07. Харків. 2000. 21 с. URL: <https://uacademic.info/ua/document/0401U000130>
11. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону. Закон України від 22.06.2000 № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>
12. Корнієнко М.В. Адміністративно-правові основи взаємодії територіальних підрозділів Національної поліції та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 1. С. 379–384. URL: http://lsej.org.ua/1_2022/96.pdf
13. Крижановська О. В. Форми реалізації взаємодії Національної поліції з органами публічної влади у сфері забезпечення правопорядку. Право та державне управління. 2020 р., № 1, том 1. С. 77-84. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2020/tom_1/14.pdf

Дата першого надходження статті до видання: 20.12.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.01.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 17.04.2026